

Opinia Komitetu Regionów „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania w okresie 2008–2009: potencjalne kraje kandydujące”

(2009/C 211/03)

KOMITET REGIONÓW

- Wzywa Komisję Europejską do podania więcej informacji na temat reform i włączania samorządów lokalnych i regionalnych w proces rozszerzenia. Decentralizacja prowadzona zgodnie ze wspólnotowym dorobkiem prawnym i postępy samorządów lokalnych zasługują na więcej uwagi w sprawozdaniach dotyczących poszczególnych krajów.
- Wzywa Komisję Europejską do wspierania programów informujących obywateli o wyzwaniach, korzyściach i konsekwencjach, jakie wiążą się z przyszłym członkowstwem w UE.
- Wzywa Komisję Europejską do przyspieszenia prac nad zniesieniem obowiązku wizowego dla państw, które poczyniły w ostatnim czasie postępy w spełnianiu wymaganych kryteriów określonych w ich harmonogramach prac.
- Zwraca się do państw członkowskich UE o dalsze wspieranie starań samorządów lokalnych w potencjalnych krajach kandydujących na rzecz zwiększenia potencjału bezstronnej i odpowiedzialnej administracji publicznej.
- Wzywa wszystkie zainteresowane państwa do dodatkowych starań na rzecz przyjęcia europejskich wartości, wdrożenia reform i zaakceptowania dialogu jako środka rozwiązywania konfliktów.
- Przypomina, że zmiana statusu z potencjalnych krajów kandydujących na kraje kandydujące powinna następować tylko po poczynieniu przez te państwa postępów zgodnie z ustalonymi kryteriami.

Sprawozdawca: Gordon KEYMER (UK/PPE)
członek Rady Okręgu Tandridge

Dokument źródłowy:

„Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania w latach 2008–2009”

COM(2008) 674 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

A. Zalecenia ogólne

Ogólne postępy i harmonogram

1. Z zadowoleniem przyjmuje sprawozdania Komisji na temat strategii rozszerzenia i najważniejszych wyzwań na lata 2008–2009 dotyczące potencjalnych krajów kandydujących.

2. Wzywa Komisję Europejską do podania więcej informacji na temat reform i włączania samorządów lokalnych i regionalnych w proces rozszerzenia. Decentralizacja prowadzona zgodnie ze wspólnotowym dorobkiem prawnym i postępy samorządów lokalnych zasługują na więcej uwagi w sprawozdaniach dotyczących poszczególnych krajów.

3. Zauważa, że samorzady lokalne i regionalne w potencjalnych krajach kandydujących pozostają w pewnym oderwaniu od procesu rozszerzenia i nie korzystają z niego w pełni, co ma niewątpliwy wpływ na obywateli. Wzywa Komisję Europejską do wspierania programów informujących obywateli o wyzwaniach, korzyściach i konsekwencjach, jakie wiążą się z przyszłym członkostwem w UE.

4. Zauważa sprzeczność między promowaniem kontaktów międzyludzkich a stosowaniem restrykcyjnych przepisów wizowych. Wzywa Komisję Europejską do przyspieszenia prac nad zniesieniem obowiązku wizowego dla państw, które poczyniły w ostatnim czasie postępy w spełnianiu wymaganych kryteriów określonych w ich harmonogramach prac.

5. Zwraca się do państw członkowskich UE o dalsze wspieranie starań samorządów lokalnych w potencjalnych krajach kandydujących na rzecz zwiększenia potencjału bezstronnej i odpowiedzialnej administracji publicznej.

6. Zwraca się do Komisji Europejskiej o wspieranie rządów tych państw w opanowaniu obecnego kryzysu finansowego i gospodarczego, jako że wywrze on niewątpliwie bezpośredni wpływ na samorzady lokalne i obywateli, którym służą.

7. Wzywa państwa członkowskie do zapewnienia stałego wsparcia procesowi rozszerzenia, który „służy także strategicznym interesom UE dotyczącym stabilizacji, bezpieczeństwa i zapobiegania konfliktom”⁽¹⁾.

8. Wzywa wszystkie zainteresowane państwa do dodatkowych starań na rzecz przyjęcia europejskich wartości, wdrożenia reform i zaakceptowania dialogu jako środka rozwiązywania konfliktów. Wzywa zwłaszcza potencjalne kraje kandydujące do dalszych prac nad rozwiązaniem kwestii dwustronnych, w tym sporów granicznych, i zadbanie o powrót uchodźców i osób wewnątrznie przesiedlonych. Tego typu zmiany najlepiej wprowadzać na lokalnym i regionalnym szczeblu zarządzania.

9. Popiera rozbudowę sieci transportu drogowego i rewitalizację lotnisk regionalnych ze względu na potencjalne korzyści dla zatrudnienia, dostępności, turystyki oraz bardziej zrównoważony regionalny rozwój gospodarczy i odbudowę.

10. Przypomina, że zmiana statusu z potencjalnych krajów kandydujących na kraje kandydujące powinna następować tylko po poczynieniu przez te państwa postępów zgodnie z ustalonymi kryteriami.

B. Uwagi dotyczące poszczególnych krajów

Albania

11. Z zadowoleniem przyjmuje zakończenie procesu ratyfikacji układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między państwami UE a Albanią.

12. Z zadowoleniem przyjmuje przeniesienie odpowiedzialności za VAT, podatki lokalne, zaopatrzenie w wodę i gospodarowanie ściekami oraz opiekę społeczną i integrację społeczną z poziomu rządu centralnego na poziom gmin. Niemniej wyraża obawę, czy gminy będą w stanie wypełniać zadania związane z tymi nowymi kompetencjami.

13. Uważa, że istnieje pilna potrzeba dalszego zwiększania potencjału samorządów lokalnych, związków samorządów lokalnych, a w szczególności departamentu administracji publicznej rządu centralnego, który odpowiada za opracowanie strategii reform administracyjnych dotyczących samorządów lokalnych.

14. Zauważa szczególną potrzebę dalszego zwiększania potencjału gminnych służb finansowych, jako że pobieranie podatków lokalnych ma bardzo ograniczony zakres, i wyraża nadzieje, że podczas zbliżającej się decentralizacji podatkowej poruszone zostaną te kwestie.

⁽¹⁾ COM(2008) 674 wersja ostateczna.

Bośnia i Hercegowina (BiH)

15. Z zadowoleniem przyjmuje podpisanie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między UE a Bośnią i Hercegowiną i zachęca władze BiH do dalszej pracy nad wypełnianiem zobowiązań wynikających z tego układu, zgodnie z projektem planu działania na rzecz jego realizacji.

16. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że niedawne wybory do władz lokalnych BiH przeprowadzone zostały zgodnie z międzynarodowymi wzorcami dobrych praktyk. Niemniej zauważa głębokie podziały etniczne.

17. Przyjmuje z zadowoleniem niedawne reformy samorządu lokalnego w obu podmiotach federacji, które dostosowały lokalne prawodawstwo do Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego i zaleceń Komisji Weneckiej.

18. Ubolewa, że nie ma komunikacji między rządami tych podmiotów w kwestiach związanych z przystąpieniem do UE, co wywiera negatywny wpływ na tempo reform i uniemożliwia prawidłowy przepływ informacji do samorządów lokalnych.

19. Zauważa, że gminy obydwu podmiotów w Bośni i Hercegowinie sprawnie komunikują się ze sobą ponad podziałami administracyjnymi i wzywa Komisję Europejską do dalszego wspierania „wspólnych projektów”, zwłaszcza w zakresie wzmocnienia potencjału samorządów lokalnych i ich związków.

Czarnogóra

20. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Czarnogóry o przyznanie statusu kraju kandydującego i wzywa państwa członkowskie UE do tego, aby upoważniły Komisję Europejską do rozpoczęcia procesu oceny.

21. Wzywa Komisję Europejską do wspierania dużego infrastrukturalnego projektu budowy autostrady północ-południe, m.in. dlatego, że ogromnie przyspieszy to rozwój gmin Czarnogóry.

22. Zauważa ograniczony potencjał administracyjny samorządów lokalnych i uważa, że konieczne jest zwiększenie potencjału zarówno samorządów lokalnych, jak i Związku Gmin (związku samorządów lokalnych Czarnogóry). Wzywa Komisję Europejską do wspierania partnerskiej wymiany projektów dotyczących wiedzy fachowej.

Serbia

23. Z zadowoleniem przyjmuje coraz częstsze konsultacje, jakie rząd centralny prowadzi ze Stałą Konferencją Miast i Gmin (związkiem samorządów lokalnych Serbii), oraz powołanie w jej ramach departamentu integracji z UE, który opracuje plan działań zmierzających do włączenia samorządów lokalnych w proces akcesyjny.

24. Wzywa rząd serbski do kontynuowania decentralizacji. Rozwiązanie kwestii praw własności gmin mogłoby stanowić krok we właściwym kierunku. Obecnie samorzady lokalne w Serbii nie są właścicielami swoich nieruchomości.

25. Wzywa Komisję Europejską i rząd Serbii do dalszego wspierania prac nad zwiększeniem potencjału samorządów lokalnych przez dodatkowe finansowanie i szkolenia po to, aby umożliwić samorządom wywiązywanie się ze zwiększonych powinności i obowiązków.

26. Wzywa Komisję Europejską do dalszego wspierania programów na rzecz zwiększania potencjału samorządów lokalnych, takich jak program „Exchange” Stałej Konferencji Miast i Gmin w Serbii.

Kosowo (zgodnie z rezolucją nr 1244 Rady Bezpieczeństwa ONZ)

27. Z zadowoleniem przyjmuje prace podejmowane przez liczne organizacje międzynarodowe i lokalne na rzecz wspierania lepszej przyszłości Kosowa; uważa, że brak postępów w decentralizacji pozostaje jedną z głównych przeszkód na drodze ku demokratycznemu sprawowaniu rządów w Kosowie.

28. Uważa, że istnieje potrzeba konkretnej poprawy sytuacji mieszkańców Kosowa. Dalszy rozwój transportu publicznego i sieci transportowych jest szczególnie potrzebny tam, gdzie oczekuje się powrotu uchodźców i osób wewnętrznie przesiedlonych.

29. Oczekuje intensywniejszych działań na rzecz budowy zaufania między różnymi grupami etnicznymi w Kosowie i zachęt do udziału w lokalnych procesach decyzyjnych. Szczególny niepokój budzi niska frekwencja w wyborach lokalnych.

Bruksela, 17 czerwca 2009 r.

Przewodniczący

Komitetu Regionów

Luc VAN DEN BRANDE